

WIKELLET

ZSIDU POLITIKAI NAPILAP

ESTERI ARK

Egész évre	— 800
Félévre	— 460
Negyedévre	— 240
Egy hónapra	— 85
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 lej	
Bukarestben	— 5-

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35—
Egy szám — 150

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Barom L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 553

A kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza.

1924 november 26 Szerda

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 265. szám

5685. Marchesvan 29

Az egyiptomi kérdés

Zaglul pasa lemondásával és az új egyiptomi kormány kinevezésével — u. y la sola — Analia egyletore biztosította pozicióját Egyiptomban. Egyiptom függetlenségét törökvérei nem utkelettek. Ez a sok lép uralmát elszenvetett, sok kultura leomlását látott, sok harc véret megába ivott istensádotia fo dterületekért ezredéken viaskodtak a legkülönbözőbb népfajok: görök, asszirok, perzsák, arabok, törösök, franciák és angok. A nagykulturájú oszko-sága a h kszoszok, e sémira nép-juralma alatt éri el fénykorát, míg hos zu belvillogá-ot, diassziák versenése után idegea uralscök járna n-m hajja fejét. Klecpátra, a büvös király: ő volt Egyiptom utolsó uralkodója, An tonius kedve, sinek uralmát a római hódoltság válja fel. Anután arab uralom, majd török hódoltság következik, mely-l kezdete veszi az a korszak, mely a mai Egyipton sorsára is erőteljesen hat ki. A török uralom, elterítve Napoleon rövid hódítái kis-riletétől, hatalmas és vége zassad-tlan sz-meyi h-rook korszakát zudítja Egyiptom földjére. Mehmet Ali uralmával új fejezet kezdődik Egyiptom történetében, aki a pora megb zassábot kerül Egyiptom kormányzó-i székebe s első dolga ez volt, hogy a nyugati civilizációt honosítsa meg országában. Alatta Egyiptom már terjeszkedé-i akcióba kezd és egészen Szudánig tágitja Egyiptom határait. Mehmet Ali után Ibrahim pasa, majd Abbasz és Szad h-övek-zik, aki a franciáknak engedélyt ad a szuezi csatorna építésére. Ezt az engedélyt Anglia már féltékeny szemmel nézi, toha ő is engedélyt kap egy Karó és Al-x ndria között építendő v-sul von-l építésére. Szaid fia, Izmail már k-nytelen abba bel-egyezni, hogy kabine jébe egy angol és egy francia minisztert nevezzen ki, akik az ország penzügyét voltak hivatva rendb-hozni. Az idegeninvazó ellen először felláz dó mohamedá-ok új miniszter un kinevezésére ké yszeriti T-vüket, az Izmail utódját, aki idegenek nélkül vezdi meg kormányzását. Ekkor a francok és angolok közös hajóhad kiindés vel tiltakoznak a függetlenségi mozgalom ellen, ami azt jelenti, hogy a mai helyzet analógiájára az egyiptomi függetlenségi harc már történelmi előzményekre tekinthet vissza. Az angolok így lettek urává Egyiptomnak 1882 ben, mikor is Cromer lord mint Anglia feyvivője került Egyiptom élére. Anglia okkupációja ekkor még nem volt teljes, mert a szudániak felkelését szitának és kivonják ma utat a protektorátus alól.

Ezerhile-ozázhatbaa új szabadságmozgalom indul meg azzal a jelszóval mely most is az egyiptomi nacionalisták jelszava: „Egyiptom az egyiptomiaké”. Mustafa Kanul pasa áll a mozgalom élén, aki a lelket annyira fanatizálja, hogy hasonlóan Sr L-ake meggyilkolásához, egy arab r-ijongó 1910 ben meggyilkolja az angolokat Batrost minisztereineköt. A meztorlás véres munkáját a vérengzéséről hírhedt Kuchener lord végzi el. Mikor a törökök 1914 ben a központi hatalmakhoz csatlakoznak, Anglia bosszúképen leteszi a trónról a hajdan az angoloknak seg-dkezet nyújtó Tevfik khedive fiát és az uralmat Abbasz Hilmire ruházza, sinek a szuláni cmet adomanyozzák, Egyiptomot pedig Anglia háberes államának nyilvánítják.

A hamu alatt azonban parázs izzik: a tradíciókra visszatérítő függetlenségi mozgalmak nem alusszák el és Anglia Zaglul pasa nyomására arra kényszerül, hogy teljes mértékben elismerje Egyiptom autonómiáját. Ez az autonómia azonban nem szereli le a nacionalista mozgalmat, melyet Szovjetoroszország és a sèvres-i békét dicsáldalmasan felrugó Törökország szitának és Zaglul pasa, kijátézza az

angol éberséget, egyiptomi csapatával megszállatja Szudánt. Az ezzel a terjeszkedéssel kapcsolatos feszültséget Macdonaldnak még sikerül koncessziókkal enyhíteni, de a konzervatív kormány nyílt imperialista politikájára lágera lobbanja azt a hangulatot, mely Sr L-ake meggyilkolásához vezetett.

Ha átmenetileg Zaglul pasa lemondásával sikerült is Egyiptomban Angliának nyugalmat teremtenie, ez még nem jelenti azt, hogy ez a ryuzalom állandó marad. Anglia ma is éri

az egyiptomi kérdés súlyát, éri az egyiptomi nacionalista mozgalom nagy trad cökra vissza-tekinthető erejét, amit az is bizonyít, hogy a B-lfour deklarációval Palesztina újjáépítésben jelölte meg azt a szilárd bázist, melyre szuezi érdekeit rásépítheti. A szudáni kérdés nem részletkérdése az angol imp r-livmusnak. Egyiptom függetlenségi mozgalma p-lanatanilag na-el is csendesült, a parázs tovább izzik és az egyiptomi függetlenségi mozgalom még sok pontot fog okozni Angliának.

Csehszlovákia propagálja Oroszország elismerését

Romania ki akarja szélesíteni a kisanvnt szövetségi bázisát. Jugoszlavia nem tartja időszérinek az elismerését

(Belgrád, nov. 25. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Politikai körökben teljes határozottsággal állítják, hogy a csehszlovák kormány a kisanvnt másikkét kormányra elé azt a javaslatot terjesztette, hogy lehetőleg már ez év végéig ismerjék el a szovjetuniót. Ezt a kérdést a javaslat szerint már azért is hávdálni kell, hogy ezzel Európában a politikai helyzet nyugvópontja legyen. Ha a kisanvnt kormányát Csehszlovákiának ezt a javaslatát nem fogadják el, akkor a csehszlovák kormány egészen önállóan a szovjetkormányval diplomáciát érintkezésbe lép.

Ezzel az ügyvel hozzáa összekötöttébe Nacionak, a jugoszláv kormány prágai köve ének Belgrádba való hazatérését. Masf-lől sz a hír is terja magát, hogy a rep-ko kormány akcióit indító azirant hogy a kisanvnt szövetségi bázisa olyan irányban szélesb-tessek ki, amely tekintetbe veszi Keleten pa új rendjét, vagyis le-szögezi pontosan Oroszországnak mai területi-ús helyzetét a kisanvnt összes szövetségi szerződéseiben. Ezzel függ össze Romanianak az a k-nyek-zete, hogy Lengye ország is bevonassék a kisanvntba és hogy ilyen módon az anti orosz front megerősödjék.

Jugoszlavia egyelőre Oroszországgal szem

ben a mai helyzet fentartását fogja szorgalmazni. Belpolitikai okokból ugyanis a mai kormány lehetetlennek tartja Oroszország elismerését. A B-d-c-párt ellen ugyanis azért törönek megterelő intézkedések, mert a párt vezére Szovjetoroszországgal tartott fenn kapcsolatot. Jugoszlavia mai atmoszférájában nyílt állásfoglalás Oroszországgal szemben nem is volna népszerű. Ezt d-ktálja különösen az a meggondolás, hogy az ország mostanában parlamenti választások előtt áll. A délszláv diplomáciái akció tehát arra fog szoríkozni, hogy Szovjetoroszország elismerése egyelőre ne kerüljön szó yegre és a jövő év januárjában a kisanvnt külügyminiszterei által megtartandó konferencián az orosz kérdést ne is vessék föl.

Fenn értesüléseinkkel szemben Prágából közlik, hogy a csehszlovák hivatalos sajtóiroda kommunikét tesz közzé, amelyben megcsofja a lapokban a kisanvnt közeli konferenciáját és Csehszlovákiának az orosz kérdésben tanúsítandó magatartásáról megjelent kombinációkat. Csehszlovákia a legutóbbi kisanvnt-konferencián elfoglalt álláspontot tartja megát és semmi érdeke sincs, hogy annak módosítását kérje.

Kompromittáló levelekkel operál az ellenzék

Florescu volt minisztert vissza-le-sel vádolják. Az igazságügyminiszter és házelnök konfliktusa

(Bucuresti-Bukarest, nov. 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A politikat ülésen már két hét óta minden nap szóvá teszik az ellenzéki képviselők az utóbbi évek két legnagyobb panaszát, az utlevel panamát és a CFR. nel történt sorozatos lopások és csalások ügyet. A kismora mai ülésen Moldovan Vicor képviselő interpellált a két panama ügyében és kérte, hogy a panamákra vonatkozó aktákat bocsássák rendelkezésébe.

Enután Florescu volt igazságügyi miniszter, akit napokkal ezelőtt azzal vádolták meg, hogy miniszteré-g alatt az Olaszországtól rendelt suótraktor vásárlásánál megbárosította az államot, szélásra jelentkezett és bizonyítani igyekezett árulanságát. Florescu szavai után Madgearu pártiszpári képviselő egy párisi levelet olvasott fel, amelynek tartalmából kiderült, hogy párisi ügyvédek fel-szélitották Florescut, hogy sz feltehetősebrél a román állam kárára járjon el. Florescu indultatos hangon válaszol Madgearu szavaira, kétségbe vonja a level valódiságát, majd mikor a többi ellenzéki képviselő is beleegyeznek a vitába, az ellenzéki pádsorok felé háltják:

— Hamisított levelekkel operálni, ez az ellenzéki szokás nálunk.

— Dehogyan ellenzéki szó-lás, — ríposztokiz Filipescu képviselő — ez a Lupu-féle távirat ceete.

— Nem az én feladatom — vág vissza Florescu —, hogy megállapítam, vajjon valódi, vagy hamis a Lupu Moszkvából érkezett távirata.

A heves intermezzót egy még hevessébb jelenet követte. Marzescu miniszter ugyanis indítványt torjesztett be, tekintettel arra, hogy a trónbeszéd vitájához még huszn iratkozta fel, a jövő hétig

az összes közléseket és interpellációkat vegyék le a napirendről. Marzescu indítványára az ellenzéki pádsorokban crieai felzudulás támad, tudvalevőleg a csütörtöki napra a boksabányai és romanati választási visszaesések ügyben készült interpellációkat már napiendire is tüzték. Orleanu elnök magából kikelve pattant fel elnöki székéből:

— Min'ster, ur — mondotta — ö nek nincs joga ahhoz hogy a törvényerővel bíró szabályokat megvá-toztassa. Nekünk szabályaink vannak, amelyeket önök is respektálnia kell, különben csak bohóc volnék én ezen a helyen.

Orleanu szavai nagy izgalmat keltettek a teremben. Marzescu miniszter Duca miniszterrel együtt azonnal elhagyta a termet. A két miniszter távozása után a többségi képviselők zajongani kezdtek és követelték az indítvány szavazás alá rocsásását. A szavazás során Marzescu indítványát elogadták azzal a módorlással, hogy a csütörtöki napra kitűzött interpellációkat a kismora meg fogja hallgatni.

(Bukarest, nov. 25. Az utlevelpanamában szenzációs fordulat állott be. Beavatott körökből nyert értesülésünk szerint két napon belül egy ellenzéki képviselő szenzációs levelet fog felolvasni a parlamentben. A level még abból a körökből ered, amikor Vaitoienu belügyminiszter volt. A levelet, amelynek tartalmától kiténik, hogy a kormány jóval a panama leleplezése előtt tudomással bírt az üzelmekről, Vaitoienu tábornok írta miniszter bátyjának.

Tegnap a vizsgáló hatóságok Eugen Cristescu sziguranca salfőnököt, ma pedig Georgescu Volonest-et, Franasovicu volt kabinetfőnököt hallgatták ki.

November 25

pok rheumatikus

nk

ívét nem tá- arainál. Min-

üvek oda No 15. éram osztály r No 2418

Kötél

AR

össze- meg- ár-

és ládagyar

Uj!

dinand 63. n raktáron

ések

dter

uház

ris

áviratcim: ODEPELZ.

No. 12.

ály:

ef. 724.

1. szám

linand 4.

ador* No 1329

Oradea-Mare Pinta Uzkei

2.

Rend és nyugalom van újra Kairóban

Zaglal pasa lemondott. Kinevezték az új kormányt

(Kairó, november 25. Az Uj Kelet tudósítójától) A konfliktus, mely Sir Loe Sack egyiptomi katonai parancsnok meggyilkolásával Anglia és Egyiptom között felmerült, első fázisában azzal az eredménnyel végződött, hogy Zaglal pasa beadta lemondását a khedivének. A khedive elfogadta Zaglal pasa lemondását és Zivar pasát bízta meg egy koalíciós kormány megalkotásával. Az új kormány igazságügyminisztere Ziaabuesud, pénzügyminisztere Adolf Katnat, hadügyminisztere S. dskeiche lett. A külügyministerséget Adolf Achmed Zuelfikar

római követnek ajánlották fel. Zuelfikar válassza a külügyi tárcát Zivar miniszterelnök vezeti. Mint Kairóból jelentik, az országban helyreállott a teljes rend és nyugalom. A jelentések szerint az egyiptomi csapatok kivonulása Szudánból már megkezdődött.

Londoni kormánykörökben az egyiptomi eseményekkel kapcsolatban az a vélemény alakult ki, hogy az új egyiptomi kormánynak sikerülni fog simán megoldani a válságot. Az angol kormány reméli, hogy újabb intézkedésekre ne u fog sor kerülni.

Röpirat- és sajtóháboru Parisban az idegenek ellen

Kampóskeresztek egy csendes párisi utca falain. Naponta háromszáz idegen telepszik le Parisban. A közvélemény hangja a villamosokon és a házak falain

(Páris, november 25. Az Uj Kelet tudósítójától) Eddig még csak kétszer-háromszor láttam Parisban kampóskeresztet. Akkor is egy könyvkereskedés kirakatában. Rabindranath Tagore egy könyvének egy faldélén, mindenféle egyéb misztikus hindu jel között húzódott meg szerényen a kampóskereszt, mely a brahmi valóságban rituális jel, az ós indogermánoknak pedig veszélyre hívta fel a figyelmét. Láttam szótán kampóskeresztet sok utaság árus bódében is, a Parisban kapható müncheni "Völscher Beobachter" című lap homlokán. Mert míg a reakciós Bjorország már fél év óta kitiltotta területéről a "Frankfurter Zeitung" ot addig a demokrats Franciaországban szabadon lehet terjesztetni a revansra uszó gynevezett nagynémet és kampóskeresztes lapokat.

Kampóskereszt az idegenek ellen

Azóta már máshol is találkoztam a kampóskereszttel. Paris egyik legbékésebb és legkedvesebb utcájában: a Rue Soufflotban, amely a Qu rrier Latin keilős közepén a Boulevard St. Michelről visz a Pantheonhoz. Az egyik házon több kampóskereszt éktienkedik egymás mellett, melléjük valaki nyilat pizgált, úgy hogy azt lehetné az ember, hogy néhány idevélő itt ós indogermán, vagy talán apacs akarja társítani az ósi jellel a veszélyre figyelmeztetni. Persze nem erről van szó. Az egyik kampóskereszt mellett ugyanis ott van a jelszó is: Vive Daudet! Éljen Daudet, az Action Francaise vezére.

Mi d-mellett meg lehet állapítani, hogy a kampóskereszt nem a zsidók ellen irányul,

illetőleg precízebben szólva nem csupán a zsidók ellen, hanem valamennyi külföldi ellen. A világháboru ugyanis óriási népvándorlást indított meg, főleg a legyőzött államok alattvalói keltek vándorura.

Idegeninvázió Parisban

Rengeteg külföldi özönlötte el Párist. Németek, angolok, amerikaiak, spanyolok, olaszok, románok, görögök, szerbek, oroszok, os-hek, magyarok, lengyelek, litvánok, örmények, kínaiak és mindenféle egzotikus nemzethez tartozó emberek gomolyognak Paris utcáin. A legtöbb idegen orosz emigráns, akiknek napilapjuk is van, amit Mujikov volt külügyminiszter szerkeszt. Az oroszok száma olyan nagy, hogy a rendőrprefektúrán külön hivatalnokok vannak, akik az orosznyelvű igazolványok revideálásával foglalkoznak. A görögöknek két napilapjuk is van Parisban. Majdnem valamennyien köztársasági pártiak, akik annakidején Venizeloszszal meaelültek ide, de úgy találják most, hogy jobb itt lenni, mégha othon köztársaság van is most. Romániából főképen diák van itt sok, akiket mind a Boulevard St. Michelen látni. Magyar szót leginkább az autós és börgyarak körül hallani, ahol több ezer munkás beszél magyarul.

Sajtókampány az idegenek ellen

A rendőrprefektúra legforgalmasabb ügyosztálya az a hivatal, ahol a külföldiek ügyeit intézik. Itt napi háromszáz olyan külföldi jelentkezik, aki legalább három hónapig akar Parisban maradni. Napi háromszáz letelepedő

évenként százötvenet tesz ki, ebből legfeljebb ötezen távoznak el egy évben Parisból. Óriási ez a szám, különösen ha meggondoljuk, amikor ma a letelepülés már óriási nehézségekkel jár. Vagy azt kell az embernek igazolnia, hogy minimális hávi nyolcszáz frank külföldről jövő jövedelemmel rendelkezik, ha pedig diák, vagy ha keresethez akar jutni, egyetemi felvételi jegyet, illetőleg a munkaügyi minisztérium speciális engedélyét kell előre bemutatni. A város mindenféle módon igyekszik az idegenözön ellen védekezni.

De bármilyen megszorító intézkedéseket is léptessenek életbe, a sajtó egy bizonyos részének a korlátozás soha sem elég. A jobboldali lapok, élőkön az Action Francaise: al állandóan támoadják az idegeneket. Néhány nappal ezelőtt megöltek egy külföldit, az Action Francaise tájékozott a hír hallatára, hogy az idegenek mennyi dolgot adnak a rendőrségnek, úgy hogy a rendőrség arra sem ér rá, hogy Daudet Philippe gyilkosait kikutasassa. A kormány lapjai persze ilyenkor csak azért is védik az idegeneket és azt írják, hogy a külföldiekről soha sem lehet elege Franciaországnak, annyira felvirágoztatja jelenlétük az országot.

A köztudatban azonban hovatovább egyre többet találkozik az ember azzal az antipátiával, mondhatni gyűlölettel, amelyben a külföldit részesítik. A lapok majdnem minden nap közölnek olyan hírt, hogy egy külföldit itt vagy ott megverték. A villamoson, ha idegen nyelven beszél az ember, csakhamar azt hallja sziszegai: Etranger! Külföldi!

Szinte nagyobb gyűlölettel sziszegik ezt a szót, mint a "boche" t. Az utcán a falakon, minden elképzelhető tisztességes és tisztességtelen helyeken egész kollektív van az idegenellenes felírásokból.

— Les étrangers mangent le pain des francais! A külföldiek megeszik a franciák kenyerét!

A párisiak még ma is szívesen hallják, hogy Páris a világ fővárosa, de fájnak annak a pusztá gondolatától is, hogy ha ez a mondás igaz, akkor a világból más mint francia is jogot és igényt tartson arra, hogy ebben a városban éljen.

Fischer Ernő

— A kolozsvári munkásszabadiskola előadásai. F. hó 23-án, szardán este a Radoutfűtött nagyteremben Monszky István "Geometria és matematika", Grosz Gyula pedig "Vegytan" címmel szemléltető kísérletekkel előadást tartanak. Vendégeket szívesen látunk.

A szanta Fiske

Zsidó koldusregény

Irtta Mendele Moicher Szifórim Fordította Székely Béla

Azt a várost, amelybe épp akkor érkezünk, a "lovasság" tartotta megszállva, vagyis mezei koldusokkal és szekerekkel volt tele. Az egész város forrott. A város újmódi polgárai ugyanis határozatot hoztak, hogy a betegek, öregek és nyomorúkon kívül nem adnak egy fillért sem a koldusoknak. Egészséges legények és leányok dolgozhatnak és kezük munkájával kereshetik meg a kenyerüket. Mert a buta zsidó jótékonyosság egyszerűen káros. Egy csomó haszontalan teremést tartanak csak fel ezzel, — mondották — akik, akár a poloskák, mások vérért szívják és egyeseknek még a fejét is felfalják. Egy olyan gyárfelét állítottak fel tehát a városban, amelybe minden egészséges koldust, aki hozzájuk jött, szívesen felvettek. Mindenkinék adtak valamiféle munkát: „Verj kötelet, vagy varj zsákokat és ezért enni kapsz”. Azonban egyre kevesebb koldus jelentkezett. A lovasok; akiket ott találtunk, borzasztó dühöseket voltak ezért az újításért. „Rettenetes, — kiabáltak — miféle dolog ez? Hol marad a zsidó könyörületeség.” Egy izmos, vöröshajú legény — hogy törné ki a lábát! — volt a főkolompos. Ő még hangosabban szitkozódott, mint a többiek. „Ez itt Szodoma! Valóságos Szodoma! Miért lopják a gazdagok a napot és mások dolgozzanak helyettük? Hát egész gazdaságuk nem mások munkáján nyugszik?”

Ők maguk elkényeztetett emberek, féltékenyen vigyáznak a lelkük üdvösségére, de megkivánják másoktól, hogy agyondolgozzák magukat értük. Minél kövérebb és egészségesebb egy ilyen gazdag ember, annál előkelőbb. Ha pedig közülünk egészséges valaki, úgy szegénynek el kell titkolnia egészségét és úgy kell

szégyelje, mintha lopott volna. A mi fajtánkra mindenki rákiált: „Hát mért nem dolgozik egy ilyen erős fickó?” Igazán ideje volna már egyszer kicserélni a szerepeket: „Hadd dolgozzanak egyszer a gazdagok, — hiszen nem betegek!” Igazad van Faibuske, igazad van, mi is ép úgy Izrael gyermekei vagyunk, mint ők. Mindannyian igazat adtak a vöröshajú gazembernek és lassanként, egyik a másik után mind a hekedesbe mentek.

Estefelé csak úgy véletlenül a templom udvarán kellett keresztülmennem. Sötét van és sok hivataln tenfereg iten. Hirtelen siró, könyörgő hangot hallok, mely még a köveket is megindítaná. Megállok és egy szegény embert látok, aki mind a két kezében párnát tart, a párnában pedig egy aprócska gyermek van és rettenetesen sir. A szerencsétlen jobbra-balra forgatja, ringatja, jajgat és könnybefuló hangon kiabálja: „Jaj nekem, beborult nekem! A feleségem meghalt és rámhagyta a gyermekét. Szegény, kicsi árva, be rossz is nekem anya nélkül! Csicsaja, csicsaja, mit is tudjak veled elkezdni, te szerencsétlen!” Mindenki, aki csak elhalad előtte, ad neki valamit, sőt sok asszony még meg is szólítja. Ő azonban megszakítás nélkül jajgatja: „Jaj nekem, beborult nekem!” És egyre ringatja a gyermeket a párnában.

„Szívem összeszorul a részvétől a szerencsétlen apa és a szegény, árva gyermek iránt. Kikotorászok a zsebemből egy garast és feléje tartok. Amint feléje nyujtom, a kezembe csip és siránkozó hangon mondja: „Oh jaj nekem”. És úgy megnyomja a nekem-et, mintha engem értene alatta. A fájdalomtól visszarántom a kezem, egy kissé oldalt ugrom és csudálkozva nézek rá. A szerencsétlen apa felém fordul; alaposan szemügyre veszem és majd kővé válok a csudálkozástól. „Mára elég volt, gyere! Fogd csak meg kissé a gyermeket” mondja

és kezembe nyomja a párnát. Most már látom, hogy a szegény árva egy pólyákba göngyölt jétkébbaba. A szerencsétlen apa pedig senki más, mint Faibuske, a vöröshajú gazember. Hogy a fene rájga ki a csontját! A dolgát azonban jól csinálta: sirt, jajgatott, sóhajtozott magáért és egyben a gyermekért is. „Igy kell elbánni — mondotta nekem — a bolond zsidókkal. Ha nem akarnak jósántukból adni, így kell fölük kicsikarni. Műfogások nélkül épenységel nem megy a dolog. A rov, a daján, a tiszteletreméltó alamizsnagyűjtő és az egyházi személyek mind tettetik magukat és műfogásokhoz nyulnak. Ők, — a hőkuszpókuszakkal, én pedig a szegény, árva gyermekemmel. Hát csak hagyjátok magatokat megfejtetni, ti marhák. Te pedig Fiske mondj rá egy áment!”

Abban az időben, amikor a hekedesben laktunk, a vöröshajú sima szavaival a feleségem körül legyeskedett. Nagyon tetszett neki. Ha valamire szüksége volt, azonnal odanyujtotta és nagy szeretettel szolgálta ki. És addig ütötte a vasat, amíg egészen a kegyeibe jutott. Órákhosszat cevegett a feleségemmel, mialatt gyakran durva szavakat kevert a beszédjébe. A feleségem bedugta a füleit és úgy tett, mintha egyáltalán nem akarná hallani, amit beszélt. És ha néha az egéki magasztalta, hogy egy kövérecske, lágy, tiszta asszonyka, azok közül való, akiket ő is szívesen venne, megszdta, sőt némelykor a hátára is ráütött és nevetett egyet. Eleinte én is velük nevettem, bár bizony néha keserű nevetés volt ez. De mégis azt mondtam magamban: „Mit is törődöm ezzel a fecsegővel. Holnap vagy holnapután megszabadulunk tőle. A szélrózsa minden irányában megyünk majd szét és örökké csak nem fogom magam előtt látni a pófját!”

(Folyt. következik.)

Az utó
a közv

(Cluj-tudósítójától) tanácsa nben a tar rendőrprefektus hogyan előtt is prefektus láta meg reskedők A köv nár. Neg doita, hog felkereste kezzen e tudomásár Negrea dr nak, hogy védi titk engedélye mására ho Ne

Ezután ki a bírósá utasítása fo vele, hogy kat le fogj litásnak e rendőrigazg vitte és egy kövess a Ezután nuk kihallg ják, hogy a Pap Janos mondja, ho szelöttetésb tül járt el v

Kun Mit mondotta, lejt vett köl mert a peres izben kapott kaustmentes lejt felvette, azt mondotta őt, hogy a végett.

Fare Gyó Sándor szucs sebb összegek Ujvári Sámu lejt vett fel. ezer lej kölcs vári keresked lejt vett fel a pénzt a rez Lusztig az üg levont ötezer

Hirsch M kölesön három tól vett kölcs százezer lejt, előtt kijelente mit sem tudta azonnal a kölcsraégre. Ezután Lu gaják ki. Lus irókasszonya úgy kezelték, utján hoztak t doita Lusztig meg és nagy seget csak rész matoztatás vég forgalomba ho ruit, Lusztig t Negrea doktor védi titk tartás esot adta. A delutáni hallgatott ki a sok befejezése ügyész megtart

Itélet előtt a Danilescu-pör

Az utolsó tanukihallgatások. A tanukihallgatások teljesen tisztázták a közvetítőket és kereskedőket. Az ügyész valamennyi vádlott megbüntetését kéri

(Cluj-Kolozsvár, november 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék büntető tanácsa ma délelőtt folytatta a Danilescu ügyben a tanukihallgatásokat. A tárgyalás Gritta rendőrprefektus kihallgatásával kezdődött. Gritta prefektus a bíróság előtt részletesen elmondta, hogyan fedezte fel a sikkasztást és a bíróság előtt ismertetve a nyomozás egész lefolyását. A prefektus vallomásaiban elmondta, hogyan találta meg a pénzügyigazgatóság millióit a kereskedőknél és Danilescu rokonainál.

A következő tanu dr. Negrea egyetemi tanár. Negrea dr. az elnök kérdéseire elmondta, hogy a sikkasztás kiderülésekor Lusztig felkereste őt és tanácsát kérte, hogy jelentkezzen a rendőrségen és hozza-e a hatóságok tudomására Danilescuval való kapcsolatát. Negrea dr. azt a tanácsot adta Lusztig doktor-nak, hogy ne tegyen jelentést, mert az ügyvédi titoktartás nem engedi meg, hogy a fél engedély nélkül az ügyet a hatóságok tudomására hozza.

Negrea professzor is igazolta Lusztigot

Ezután Munteanu rendőrigazgatót hallgatta ki a bíróság, aki elmondta, hogy a prefektus utasítása folytán felkereste Lusztigot és közölte vele, hogy a Danilescu-ügyre vonatkozó iratot ki fogja foglalni. Lusztig a hatóság felzárkoltatásnak eleget tett és az aktákat átadta a rendőrigazgatónak, aki azokat a rendőrségre vitte és egyben felzárkoltotta Lusztigot, hogy kövesse a rendőrségre.

Ezután Bum Náthán és Nimon Juon tanúk kihallgatása következett. A tanúk elmondják, hogy a pénzt jöhíszemien vették fel. Dr. Pap János ügyvéd a következő tanu, aki elmondja, hogy többiben állott Czitrommal összehittetésben, aki minden alkalommal korrektil járt el vele szemben.

A kereskedők vallomása

Kna Mihály kolozsvári asztalosmester elmondta, hogy Lusztig doktortól ötvenezer lejt vett kölcsön. Lusztigot már régóta ismeri, mert a peres ügyeiben őszokott eljárni. Több ízben kapott Lusztigtól néhány napra kisebb kamatmentes kölcsönt. Amikor az ötvenezer lejt felvette, az ügyvéd a pénzre vonatkozólag azt mondta, hogy egy gazdag ur bízta meg őt, hogy a pénzt helyezze el kamatoztatás végett.

Fare György, Ujvári Sámuel és Damján Sándor szociális gazdálkodók is vettek fel kisebb összegeket Lusztigtól. Fare György tízezer, Ujvári Sámuel hatvenezer és Damján nyolcezer lejt vett fel. Juhász András jegyei lakos hat-ezer lejt kölcsönt vett fel. Fischer Mór kolozsvári kereskedő elmondta, hogy harmincezer lejt vett fel Lusztigtól három hónapra. Amikor a pénzt a rendőrséghez be kellett szolgáltatni, Lusztig az ügyvédi költség és a kamat címén levont ötezer lejt felszólítás nélkül visszaadta.

Hogyan kezelték a Danilescu-pénzt?

Hirsch Mór kereskedő Havas Lázártól vett kölcsön háromszázezer lejt. Ugyancsak Havas-tól vett kölcsön a Nusstácher és Gidáli cég is százezer lejt, de a kereskedők a törvényszék előtt kijelentették, hogy a pénz eredetéről semmit sem tudtak és a rendőrség felhívása után azonnal a kölcsönösszeget beszolgáltatták a rendőrségre.

Ezután Lusztig dr. irodaszemélyzetét hallgatták ki. Lusztig ügyvédháza, valamint a gépírókasszonya elmondották, hogy a pénzt éppen úgy kezelték, mint más összeget, amit az irodájuk hoztak forgalomba. Danilescu azt mondta Lusztignak, hogy egy gazdag rokona halt meg és nagyobb összeget örökölt, de az örökséget csak részletekben tudja megkapni és kamatoztatás végett szeretné, ha Lusztig a pénzt forgalomba hozná. Amikor a sikkasztás kiderült, Lusztig ügyvédháza kíséretében felkereste Negrea doktort és tanácsot kért, aki az ügyvédi titoktartásra hivatkozva, az ismert tanácsot adta.

A döntési tárgyalás folyamán néhány tanut hallgatott ki a bíróság, majd a tanukihallgatások befejezése után dr. Prosper Constantinescu ügyész megtartja vádbeszédét.

Constantinescu ügyész vádbeszédében hangsúlyozza, hogy Danilescu nem azzal a szándékkal vette magához a pénzügyigazgatóság pénzét, hogy azt alkalomadtán visszaszállítsa a pénztárba, mert ha ez a cél vezetne volna, úgy a pénzt nem adta volna ki hosszabb lejáratu kölcsönre. Az ügyész szerint Danilescu ellen szól az öngyilkossági kísérlet is, amely csak szimulált volt és azt a célt szolgálta, hogy a hatóságok figyelmét elterelje

Máramarosszigetet nem csatolják Bukovinához

Dr. Hosszu János cáfolja a Peage-vonal beszüntetéséről elterjedt híreket. A közös vonal használatát a békeszerződés biztosítja Romániának. A kolozsvári CFR. körzet 30 ezer vagont rak meg havonta

(Cluj-Kolozsvár, november 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy a Máramarosszigetet Szatmárral és így közvetve Kolozsvárral, tehát Erdélyvel a románok és csehek által közösen használt Peage-vonal köti össze, melynek legnagyobb része a ruszinszki terültre esik. Néhány nappal ezelőtt egy vasúti bizottság jelent meg Szigeten és felülvizsgálta a Borsa-Jakobeni keskenyvágány vasúti vonalat, mely már esztendőké óta használaton kívül áll.

A bizottság látogatásának nyomán az a hír terjedt el Máramarosszigeten és szigeti tudósítók alapján az erdélyi lapokban is, hogy a csehek a Peage-vonalnak román részről való használatát nem akarják tovább engedélyezni és az üzemeltetésért az erdélyi borsai vasútvonal felülvizsgálását, mert Szigetet kényszerűleg Bukovinával akarja összekötni és a keskenyvágány vonalat egészen Csernovitzig építik ki. Az elterjedt feltevések szerint tehát Máramarossziget teljesen elszakított volna Erdélytől. A máramarosszigeti lakosság, de különösképpen a kereskedők körében érthető izgalmat keltett a Peage-vonal beállításának veszedelme. A város egész gazdasági és társadalmi élete Erdélyhez, illetve Nagyváradhoz kapcsolódik és így a Bukovinához való csatolódás alapján a felfüggesztés volna meg Máramarossziget életét. Az új vasúti rendszer életbe lépésének esetén Máramarossziget Szatmárról, amelytől mindössze nyolcvan kilométer választja el, csak Bukaresten és Csernovitzon át, tehát körülbelül három-négy napos utazás árán

Botrányos jelenetek a bombapör tárgyalásán

Nagy izgalmat provokált a koronatanu kihallgatása. A vádlottak és védők szemérmetlenül viselkednek a tárgyalóteremben. Az elnök megbünteti a renitenskedő védőket és vádlottakat

(Budapest, nov. 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bombapörök további tárgyalása során a budapesti büntetőtörvényszékben kihallgatták az ügy koronatanúját, Schweinitzer József rendőrkapitányt, aki ellen szombaton este bombamerényyvetés kísérletet meg. A koronatanu vallomásaiban elmondja a nyomozás egész történetét.

Langer elnök kérdésére Schweinitzer kijelenti, hogy a vádlottak előtte minden testi és lelki kényszer nélkül vallottak. Visszatérítve az államrendőrséget ért vádakát és megjegyzi, hogy igen jól szervezett mahináció alapján gyanúsítgatnak a vádlottak. Márffy előéletéről elmondja, hogy a bombahósta proletárdiktatura idején saját kérésére vették fel a vörös hadseregbe, amelyben ellenforradalmi tevékenységet nem fejtett ki. A világháború alatt tisztó nem neveztek ki, kifizetése sincsenek.

Ezután Márffy Schweinitzer kapitány szemébe mondja, hogy a IX. kerületi nemzetvédelmi osztály pénztárhólyvét meghamisította, amiért a rendőrkapitány ellen felfeljelentést is tett.

Az elnök Márffy vádjával szemben megállapítja, hogy ilyen feljelentést valóban adott be ellene Márffy, de a vád nem bizonyult valósnak.

A vádlottak továbbra is fentartják azt az állításukat, hogy a rendőrségen bántalmazták őket. Miközben a tanu kihallgatása folyik, Radó vádlott Schweinitzer elé lép és a következőket ordítja:

— Gazemberek, gyilkosok, zsidó béfarcek!
— Ezért az arótlanságért háromheti szigorított fogsággal büntetem — mondja az elnök,

magáról. Danilescu, amikor az elsikkasztott összegből kétmillió már megtérült, még mindig azt mondta, hogy a hiányzó összeget ellopták és csak a rendőrségnek köszönhető, hogy a pénz a teljes egészében megtérült.

Az ügyész kéri a bíróságot, hogy Danilescuval szemben a sikkasztásra vonatkozó paragrafus maximumát alkalmazzák, amely öt évi fegyházat ír elő, amely büntetés úgy is elég kevés egy olyan állami hivatalnokra, aki az államot milliókkal akarta megkárosítani. Az ügyész a vádlottak ellen is fentartja a vádat, mert szerinte mindegyik vádlott tudomással kellett bírjon a pénz eredetéről és súlyos büntetést kér.

lebbe megközelíthető, vagyis a Peage-vonal megszüntetésével Szatmár messzebb esne Máramarosszigettől, mint például Brassó.

Ma délelőtt megkérdeztük dr. Hosszu Jánost, a kolozsvári CFR. kerületi igazgatóság füzletvezetőjét, hogy az elterjedt hírek mennyiben felelnek meg a valóságnak. Dr. Hosszu a következőkben volt szives ismertetni a közös vasútvonal ügyét:

— Az erdélyi lapoknak a Peage-vonal beszüntetéséről szóló cikkei tévesek. Néhány nappal ezelőtt valóban kint járt egy bizottság Máramarosszigeten és felülvizsgálta a Borsa-Jakobeni keskenyvágány vasutat, mely már évek óta használaton kívül áll. Arról azonban szó sincsen, hogy ezt a vonalat Csernovitzig akarnánk kiépíteni, hanem mindössze gazdaságilag óhejjük kiaknázni. Egyébként a Peage-vonal használatát a trianoni békeszerződés teljes jogérvénnyel tizenöt évre biztosítja Romániának és így a csehek által szándékolt beszüntetés csakis alaptalan rémhir lehet. Ezen idő letelte után a továbbiakról a kormánynak kell döntenie. Egyelőre tehát Máramarosszigetet nem fenyegeti az a veszély, hogy elszakítódik Erdélytől.

Ezek után megemlékezett az üzletvezető arról is, hogy a kolozsvári körzet keretén belül mennyire megjavultak a szállítási viszonyok.

— Négy évvel ezelőtt még csak 4000 vagont raktunk meg havonta a mostani 28—30 ezer vagonnal szemben. Természetesen még most sem kifogástalan a helyzet, a tömegrakat, mint például a fűrészelt fát, homok és közszállományokat nem tudjuk pontosan transzportálni de remélhető, hogy egy két év alatt kifogástalannul működhetünk.

— majd meglátom, lesz-e még kedve szemtelenedni.

Szász vádlott kijelenti, hogy azt a márványasztalt, amelyen rajta van a bomba rajza, azért nem hozták el a főtárgyalásra, mert kiderítne, hogy a törvényszéken szélhámoságot csinálnak velük.

— Ezért egy heti szigorított magánfogsággal büntetem — kiabál reá az elnök.

Waschek védő: Feleljen kapitány ur, hol van az a márványasztal?

Tanu: A gyanúsítottak fantáziájában.

A védők felugrálának és zajonganak. Radó kérdezni akar valamit.

Elnök: Ön az előbb durván gorombászkodott, most nem engedem meg, hogy beszéljen. Erre Radó Schweinitzer felé ordítja:

— Szemtellenül hazudtak.
Elnök: Ezért újabb egy heti szigorított magánfogsággal büntetem.

A kapitány, miután vallomása befejeződött, indulni akar, de a védők zajonganak.

— Ne menjen még kapitány ur!

Kiszely védő: Hozza el a nemzetvédelmi osztály lemasolt pénztárhólyvét!

Ügyész: Ez nem tartozik ide.

Bartók védő harsogó hangon ordítja:

— De igenis ide tartozik.

Elnök: Ezért a neveletlenségért egymillió korona pénzbírsággal büntetem.

Kiszely védő: Éa is állítom, amit Márffy, azt, hogy Schweinitzer közönséges okirathamisítást követett el.

Elnök: Az ügyösség már megszüntető határozatot hozott ebben a dologban.

Ezután váratlanul Radó és Szász vádlottak

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes orlélyi és bánági zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 450 lei, egész évre 850 lei.

— Meghalt Hermann Heiermanns. Korunk egyik legnagyobb írója, Hermann Heiermanns, egy amsterdami jelentős szerző, a napokban hatvanéves korában a Zandvoortban meghalt. Heiermanns, aki egy rotterdami zsidó családból származott, az új holland irodalom kimagasló reprezentánsa volt. Irodalmi működésének kezdete a naturalizmus virágkorába esik. Neve a múlt század kilencvenes éveiben tűnt fel. Előbb realizmus stílussal megírt elbeszélései kellettek feltűnést, később drámáival ismertette meg nevét az egész világgal. Első műve a „Gyémántváros“ német nyelven több kiadást ért el. Ez az írás az amsterdami társadalmat nagy kontrasztjait mutatja be plasztikus valóságosságával. Az író később Berlinbe tette át működése színhelyét, ahol a közegészségügyi viszonyok tanulmányozása során meglátta és megírta azoknak a sorsát, akik rá voltak utalva a közegészségügy áldására. Az cikkeik orlélyi hatással voltak Berlin városára, amely szonnal megkezdte a kórházak reorganizációját. Heiermanns zsidó témái a hollandi gettóból valók. Drámai műveit is leginkább ebből a környezetből vette. A „Getto“, „Hasvér“, „Dóra Krémer“ és a „Hetedik parancsolat“ című művét német és francia színpadokon is sikerrel játszották. Legjobban ismerték a Remény nevű hajódrámát. Amerikában a Láncszemek című drámája, amelyben Rudolf Schildkraut játszott a címszerepét, volt a legismertebb. Az utóbbi években Heiermanns keveset dolgozott és teljes visszavonultságban élt Zandvoortban.

— Kedvezően halad Magyarország újjáépítése. Londonból jelentik: A „Times“ hosszabb cikkeiben foglalkozik Magyarországot újjáépítésével és megállapítja, hogy az eddigi eredmények meghaladják a legoptimistább várakozást is. A magyar földművelés pedig megfelelő intenzív gazdálkodással ragyogó jövő elé néz.

— Megszűnt az „Aurora“. Bukarestből jelentik: A parasztpárt napilapja, az „Aurora“, amelyet dr. Lupu, a párt vezető irányított, megszűntette megjelenését. Az ország már régóta anyagi zavarokkal küzdött, amit a párt a legnagyobb erőfeszítésekkel sem tudott rendezni. Egy időben az Amerikában élő radikális gondolkodású románok támogatását vették igénybe, de ez oly gyöngye volt, hogy csak ideig-óráig tudta biztosítani a lap megjelenését. A lap nyomdái és kiadóhivatali költségei napról napra nagyobbodtak, jövedelmei ezzel szemben mindinkább apadtak. Utóbbi időben a lap helyzete tarthatatlanná vált és be kellett szüntetni.

— Seipel politikáját követi az új osztrák kormány. Bécsből jelentik: A külügyminiszter egyik bécsi napilapnak adott nyilatkozatában kijelenti, hogy a Ramek kormány politikája minden tekintetben azonos Seipel politikájával, amely a külpolitikában valamennyi nagyhatalom jókaratát bírta. Az új osztrák kormány továbbra is hálás híve marad a népszövetségnek, amely gazdasági alapot adott Ausztriának.

— Az Eskütpör mai tárgyalása. Budapestre jelentik: Az Eskütpör mai főtárgyalásán Eskütt bejelentette, hogy hajlandó vállalni. Ezután beszélt a szabálítás versenytárgyalásairól. Kijelentette, hogy Nagyatádi ezekről is tudott és amikor egy ízben a bizottság felbontotta a beérkezett ajánlatokat, Nagyatádi, aki szintén tagja volt a bizottságnak, osztrágot tett neki, mire ő előző megbízás szerinti bejelentését ismételte meg, hogy Haller hajó Nagyatáddal beszél. Nagyatádi ekkor a bizottság tagjait a mellékszobába küldte és ezalatt kedvezőbb ajánlatokat csempészett az ajánlatok közé. Néhány lényegtelen tannálomása után a tárgyalást holnapra halasztották.

— A köztisztviselők szövetsége a kistisztviselők részére 4000 lejes létminimumot kért. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszternél tegnap a köztisztviselők szövetségének egy küldöttsége jelent meg, meg arra kérte a pénzügyminisztert, hogy a legalacsonyabb kategóriába tartozó tisztviselők fizetését havi 4000 lejes létminimumra állapítsa meg. A pénzügyminiszter a küldöttség kérésére még nem adott pozitív választ.

az elnök elé lépnek és bocsánatot kérnek magaviseletükért és egyben kérik a fegyelmi büntetés elengedését. Az elnök Szász büntetését elengedi, Radó kérését azonban elutasítja. Kihallgatják azután Némethy és Minnich orvosszakértőket, akik valamennyi vádlottat épelméjűnek jelentik ki. Előadják, hogy előtűk beismerte, hogy részes az Erzsébetvárosi Kör

bombamerényletében. Elbeszélta, hogy ő és Kosnyik szállították a bombát a Körbe és ott villanyzerelőknél oltóve megvárták Marosit, aki a bombát elhelyezte és beigazította. Ezután abban állapodtak meg, hogy Márffyval együtt a merénylet estéjén a Kör előtt fognak sétálni, hogy élvezhessék a robbanást. A tárgyalást szerdára halasztották.

Az első óceánjáró zsidó színek alatt

Nathan Strauss a President Harding hajót a zsidó hajóstársaságnak ajándékozta

(Cluj-Kolozsvár, november 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napokban jelentette az Uj Kelet, hogy Palesztinában nemrég egy zsidó hajózási társaság alakult, amelynek célja a zsidó kereskedelmi tengerészet kifejlesztése és Palesztina intenzív bekapcsolása a tengeri forgalomba. Newyorki távirat szerint Nathan Strauss, a jótékonyágáról világszerte ismert zsidó milliár-

dos megvásárolta a „President Harding“ nevű óriási óceánjáró gőzöst s azt odaajándékozta a nemrég alakult zsidó hajóstársaságnak, amely a hajót a Newyork—Jaffa közötti közlekedés lebonyolítására fogja használni. A hajó a zsidó és az amerikai lobogókat fogja viselni. Az amerikai cionista szervezet meleghegu levélben mondott köszönetet Straussnak adományáért.

KÖNYVEKRŐL

Gus-Chalav látomása

— Giszkalay János új verskötete —

Valamikor, még nem is olyan régen, a magyar nyelvterületeken még arcpirító szégyen volt hallani a „zsidó“ nevet. Sok volt a zsidók között a furcsa és riadt struccmadár, aki groteszk „mogen dovid“-ként „izraelita“ szóval becséste magát és ezt a szót fesztette kétes értékű védőpajzsként mellére. Ez a névkeresés sokkal többet jelentett egyszerű és naiv filológiai szószálhasogatásnál, önmagunk pozitív látének kétségbeesett tagadása volt, amely saforrásává lett a bel tudatosan, hol pedig tudatlanul fáradt dekadenciába csukló cél előtti meg hasonlásoknak.

Ha ma a magyar nyelvterületeken új külső és belső tartalmat kapott a zsidó név, ugy ebben talán a legfőbb része Giszkalay János poézisének van. Ez az új tartalom pedig igen sokat jelent nekünk. Jelenti önmagunk megtalálását és a végeken kalandozó és szertekallódó népi értékeinknek boldog és harmonikus életprogramba való beletorkolását.

Giszkalay poézise azért küldetés és profécia, mert látnoki erővel tudja belevilágítani az önmagunk felé vezető utat. És ez az, ami zsidó eseményé teszi Giszkalay új könyvének, a „Gus-Chalav látomása“ nak megjelenését. Giszkalay új kötete a par excellence zsidó verseinek gyűjteménye. Keserű, vádló, ostorozóként pattegő és diadalmas reményeséget harsogató sorok. Zaccatos, énekes rímekkel csendülő sorok, amelyek pattanásig feszülnek a törhetetlen hit robusztus erejétől.

Valami gyötrelmes fájdalom lesz urrá zsidó emberen, ha ezeket a verseket olvassa. Ime néhány sor:

De ime, még egy próbát hadd teszek,
 Így szól az Ur — s feloldassék az átok.
 Én visszaadtam, ami elveszett,
 Mi rég letört: egyetlen koronátok,
 Erőtököt, ki volt, ki visszatért:
 A földet, földet, Erec Jiszraelt,
 Ki újra lesz, válótok édes telje.

Ami lássátok ti: kell-e, vagy nem kell-e?

Mert hogyha nem: bizony fejem felett
 Megforgatom a szétört máfjejet,
 Kinek nem kellett a királyi ékezer,
 Így szól az Ur — s csóválón egyszer s kétézer,
 Hogy szerde hulljon minden meddő magja,
 S pusztítsa őket Isten bus haragja.
 Tűz és vihar, emésze, verje,
 Sors sarka rugja és tiporja,
 Ocsu közé mind-őket elkeverje,
 S egyet mocsárba és kettőt a porba
 S hit nem nyelt el fenéktelen mocsár,
 El fogja nyelvi fenékes mocsár,
 Hogy megtöressék vastörő alatt.
 Borzadjatok s borzadjatok meg ismét
 És lássátok, ha tudtok látni is még:
 Egy mákzem is, ha vajjon megmarad
 Balékletek, Ti Jiszraelnek háza.

(Gus Chalav látomása.)

Idegeitbe markoló gyötrelmes sorok. Egy hosszú panaszos elnyújtott jaj lehetne a válasz minden szónak fátyol koppanására. És aki végigolvassa az egész kötetet, úgy érzi magát, mintha két csontos, robusztus tenyér testét lelkét ráta volna föl, hogy szíve a keblétől a torkáig csaklott és minden valódi és álnyugalma kérdőjelle görbedt. Nyugtalan zavar lesz urrá az olvasón, de ez az a nyug-

talanság, amely az igazi harmónia felé vezető utnak első lépése.

Hét ciklusból áll Giszkalay új verskötete. Ének a venyigékről; Puszták unokája; Táborrótáborra; Morris Rosenteld: A Gettó dalaiból; Tisa Tisa bő áv; Heine: Héber melódiák és az Isten homlokán. Minden vers nagy propaganda ereje mellett is szüntiszta poézis. Különös rég elfelejtett biblikus zenéje van a soroknak.

A Messiást, aki örökkön áldott
 A Messiást, akit ti már nem vártok
 És, aki mégis, napja most betelvén
 Csak rátok vár, az idők végtelenségén.
 A Messiást, aki az örök földje,
 A Messiást, ki csókkal hív az ölbe
 S ölen gyógyító, szent álomba ringat:
 A Messiást,
 A Messiást,
 Ki összegyűjti szerteszórtjainkat,
 Véres világok füstölő négy sarkán
 S viszi őket, tépetten, rongyban, tarkán,
 De boldogan, hogy ujjongnak bels:
 Kelet felé, a szent Kelet felé
 S nem gátolhatja utján seki, senki.

(Messiás Heroldja)

Új hitet, új értelmet kereső ember sebb szóval nem imádkozhatik. Szin ritmus, csengő rin, erő és mindenek fölött a mondanivaló sulya avatja ezt a kötetet a magyarul beszélő zsidóság verseskönyvévé.

A kötet a Kadima kiadásában jelent meg elegánstetszetős kiállításban. (J. f.)

— Hatalmas manifesztáció a Balfour-deklaráció emlékünnepe. Varsóból jelentik: Az itteni zsidóság a napokban ünnepelte meg a Balfour-deklaráció hetedik évfordulóját egy hatalmas utcai felvonulással. A felvonuláson körülbelül kétszáz ezer zsidó ember vett részt, akik végig vonultak a város legforgalmasabb utcáin. A zsidó házak mindenütt a lengyel és cionista színekkel voltak díszítva, az ablakokban mindenütt Herál, Weizmann, Balfour, Szokolov és Samuel képei voltak láthatók. A rendőrség gondoskodott a példás rendről, úgy hogy az ünnepség mintaszerezen zajlott le. A menet élén Grünbaum sejm képviselő haladt. A menetben részt vettek óriási számban a konzervatív zsidók is, élükön Kovalevski szenátorral, a Mizrachi vezetőjével. A különböző csoportok táblákat vittek ilyen feliratokkal: „A Balfour-deklaráció a forma — a Keren Hajszód a lényeg“. „Éljen az angol nép, amely elismerie jogainkat“. „Éljen a népszövetség“. „A zsidó föld a zsidó népé!“ Az iskolágyermekes tábláján ez állott: „Erec Jiszraelben százhuszonegy iskolát tart fenn a Keren Hajszód“. A menetben zsidó zenekarok felváltva játszották a lengyel és zsidó himnuszot. Este zsidók által lakott utcákban, mint azt régi idők óta purimkor szokás, fáklyafény és fonott gyertyák lobogása mellett a fiatalság táncot lejtett.

Hölgyeim! Mélyen leszállított árak mellett árusítja filz és bársony modelljeit az

kalapüzlet, Cluj, Calea Regele Ferdinánd 8. szám. Gólya-áruházzal szemben Alakítások és formálások 48 óra alatt készülnek

Növekszik Lloyd Gerge koponyája.
Londonból jelentik: Az angol fiziológiai társaság eszévi közgyűlésén többek közt szóba került, hogy Lloyd George feje nő: a koponyája nyolc év alatt hat négyzetmilliméterrel nagyobb felületű lett. Bart Kennedy író koponyafelülete pedig a tíz év alatt, amelyben összesen tizenegy könyvet írt, négyszázötven négyzetmilliméterrel gyarapodott.

Halalos dráma a zsinagóga előtt. Megírta néhány nappal ezelőtt, hogy Budaörsön lengyel városkában Szonja Katzelmann, egy elsőosztályú zsidó kereskedő egyetlen leányát egy közeli falu földművesének fia szerelmével elűzött. A leány a fiatalember közeledését visszaesítette, mire az egy alkalommal rálépett a leányra, akit könnyebben megérintett. A merénylet letartóztatott, de később szabadlábra helyezték. Szonja Katzelmann a napokban tartotta volna esküvőjét egy gradnai Jachmann nevű fiatalemberrel. A jegyespár már a templom előtt felsírt a boldogulásuk előtt, amikor éppen megkezdte az esketési ceremóniát, amikor megjelent a lakodalmes nép között a szerelmes lengyel fiatalember. Odafurakodott a boldogokhoz és két lövéssel leterítette a vőlegényt és menyasszonyát. A harmadik lövést a szerelmes lengyel ifjú homlokára felé irányította. A leány még a boldogok előtt meghalt, vőlegénye élet-halál között lebeg. A fiatal földművesek szintén meghalt egy órával a tett elkövetése után.

Sikeresztő részvénytársasági igazgató. Nagyváradról jelentik: Harsányi Zoltán Sándor, a budapesti Zenit R. T. igazgatója néhány hónappal ezelőtt Nagyváradra érkezett szülei látogatására. Harsányi nagyváradi tartózkodása alatt nagyobb adósságokat csinált majd felutazott ismét Budapestre és hosszú hónapokon keresztül nem adott magáról életjelet. Ma délelőtt aztán Harsányi szüleihez Budapestre távirat érkezett, amelyben értesítették őket, hogy Harsányit a rendőrség különböző csalásokért letartóztatta. Harsányi a Zenit R. T. nevében nagyobb összeget inkasszált és a pénzürel nem számolt el.

Egy textil gyárváros Palesztinában. Jaf fából jelentik: A Lodzban ideaszarmazott Rosenberg-testvérek, akik gyári gépeket és felszereléseket is idehozták, azt a tervet vetették fel, hogy Palesztinában textilgyárakat állítsanak fel, a gyárak köré pedig a munkások és hivatalnokok lakásokból kis várost építtetnek. Egyelőre egy szövetségi alapon működő textilgyárak helyezésének ügyében, amelyben több száz munkás kap elhelyezést. Ez lesz az első ilyenmű gyár, melyet követni fognak a többi textil parizemek. A szövetséget háromszáz zsidó izraeli takács pénzével, felszerelésével és munkájával fog megindulni. A takácsok csak félnapig dolgoznak műhelyekben, a másik félnapon gazdaságukban lesznek elfoglalva. Ma még az egyes takácsmesterek elhelyezkedése nehéz, azonban szövetségetbe tömörülve könnyen tudnak maguknak egzisztenciát szerelni. A textilek terveit a palesztinai zionista exkuzív és nagy figyelemmel kíséri. Legutóbb dr. Ruppin, Van Vrieland és Thisby között tanácskozások folytak le aziránt, hogy miként lehetne gyümölcsözővé tenni a készülő vállalkozást.

A világ legnagyobb jesivája. A new-yorki zsidóság körében már évek óta foglalkoznak a gondolattal, hogy a zsidó kultúra számára olyan intézményt létesítsenek, amely egyrészt a régi hagyományos szellemben konzerválná a zsidó ifjúságot, másrészt teljes modern felkészültséggel felkészítésként a jövőre. A jesiva gondolata modern körökben is visszhangra talált és ilyen módon a gyűjtési akció elég sikeresen indult. Ma már ott tartanak, hogy a jesiva-bizottság Newyorkban a 186. utcában hatalmas telket vásárolt és pályázatot írt ki az épületkérdésre. A komplexum öt nagy épületből fog állni. Az előállítási költségek hozzávetőlegesen becsülszik szerint hárommillióra fognak rúgni. A jesiva neve: Jesivat Rabbi Elchahanan. A jesivanak három tagozata lesz. Az alsó Eshajim, ahol a gimnáziumi tanulmányokat végzik az ifjak, párhuzamosan ezzel pedig héber nyelven fogják oktatni a Bibliát, a talmudisztikus iradatokat, Palesztina földrajzát és a zsidó történelmet. Második tagozata a tanítóképző intézet, a harmadik pedig a teológia, ahol rabikat képeznek ki. Illetékes körök már intézkedtek a kormányról, hogy a jesiva végzett növendékei és hallgatói államvizsgát tehessenek és doktori címet kapjanak.

A Zsidó Árvagondozó cluj helyi csoportja folyó hó 30-án, vasárnap, délután 4 órakor a kong. izr. elemi iskola helyiségében (Cal. Reg. Ferdinánd 52. szám) tartja évi rendes gyűlést, melyre ezúton meghívjuk tisztelt tagjainkat. (Külső meghívókat nem bocsátunk ki.)

LEGUJABB

Tuljegyezték a francia belföldi közbönsöt

Newyork, nov. 25. A francia 100 millió dolláros közbönsöt 45 perc alatt tuljegyezték.

Anglia Németországgal a légi-forgalom megteremtéséről tárgyal

Berlin, nov. 25. Brama angol tábornok, az angol légügyi flotta kiküldöttje tárgyalást folytatott a német hatóságokkal az Angliával való légi-forgalom megteremtésére vonatkozólag.

Vizsgálat indul a kiseneyi polgármester ellen

Bukarest, nov. 25. A kamara éjjeli ülésén Ciugureanu a beszerzési helyzetről beszélt és több

Egy különös öngyilkosság Brassóban. Brassóból jelentik: Egy különös öngyilkosság tartja izgalomban vasárnap reggel óta a brassói lakosságot. Simon Sándor, a Bürger sörgyár igazgatójának huszonegy éves fia szombaton este együtt mulatott egy barátjával, majd éjjel felé elváltak egymástól és Simon csak reggel négy óra felé tért haza a Continental szállodába, ahol barátjával egy közös szobát béreltek ki. Vasárnap délelőtt Simon szobátársa ijedten vette észre, hogy barátja halál-sápadtan, görcsök között vonszlik az ágyán. Arconál orvost hívték a beteghez, aki megállapította, hogy a fiatalember valószínűleg morfiúmmal mérgezte meg magát, amit csokoládéhalvában vett be. A fiatalembert bevizitották a brassói kórházba, ahol ápolás alá vették, de életbenmaradásához nagyon kevés a remény. Az öngyilkosság oka valószínűleg az, hogy a fiatalember szerelmes volt egy asszonyba és a szülei ellenztek a házasságot.

Zsidó kulturstély Marosvásárhelyen. A Hitachdnt Aviva és Barissziának marosvásárhelyi csoportjai t. hó 19 én este a Kulturpalota nagytermében minden tekintetben sikerülnek mondható, igazi értelemben vett kulturstélyt rendeztek. Minden mellérszemponct tekintetbe vétele nélkül a vásárhelyi Barissziánusok igazán a zsidó kulturstélyre fektették a főszűl. Az estély sulyponctja egy értékben, mint sikerben dr. Weisburg Chaim beszéde volt, aki a mai Palesztina-vizonyokról tartott előadást. A prólógót Giszkalay János mondotta, aki egy másik költeményét is interpretálta frenetikus sikerrel. Nagy Lilly zongoraszámja igazi kulturértéket képviselt. Katzer Dóra alkalmi strófákkal színezte az estélyt, amelyet Timár János rajzmvész karikatúrái mellé konferanzsió gyanánt adott elő. Szűnet után Mezey Belának Kötél Hámarovi című egyfelvonásos drámáját adták elő, amelyben Diamantstein Mariska ősrúnta nagy sikert aratott. Partnere Földes Mihály azonban mint bívatóság színész egyáltalán nem tűnt ki a dilettánsok közül. Talán szerep nemtudása volt az oka, de direkt rontotta a harmóniát: Kisebb szerepekben elsőrangúak voltak: Fell Szera, Grünfeld Erzi, Hirsch József, Schäfer Zsiga, és Berner Izidor. Az estély a teljes siker jegyében folyt le és a kulturstélyeken szokatlanul nagyszámú közönség elégedetten távozott.

Erelyes akció Svájcban az antiszemita agitáció ellen. Bernből jelentik: Ma ért véget a Nők Nemzetközi Konferenciája svájci szakcójának ülése. A konferencia többek közt a következő határozatot hozta: Tekintettel arra az agitációra, amely Svájcban a zsidó fajhoz tartozó állampolgárok ellen megindult és amelynek oka nem egyéb a legsötétebb és leghíványabb kegyériségénél, a konferencia kötelezi magát hogy egyrészt a sajtóban minden tendenciósus hír stb. ellen a legerélyesebben fellép, másrészt pedig az antiszemita agitáció ellen a legerélyesebb ellenkampányt kezdje meg felvilágosító munka révén a nép körében. A konferencia átlátja, hogy ez a manifesztáció a zsidóság ellen csak sulyos kárát okozhatja Svájc erejének és a századok óta megőrzött példás egységet bomlással tenyegeti.

Krasszin, a légi utas. Bécából jelentik: Krasszin, az ismert sovjetmegbízott, a napokban ünnepelte ötvenedik légi útját, amelyet Moezkvától Königsbergig tett meg. Krasszin ezen légi útjai alkalmával négyszáz órát repült és hatvan ezer kilométert tett meg. Ha vasúttal kellett volna utaznia, akkor ezek az utazások száztizenöt napjába kerültek volna, a repülőgép azonban száz napot takarított meg számára.

Gumibélyeg-ökhöz párnát és tintát raktáron tart „Imperial” grafikai vállalat, Cluj, Minorita-utca. Vidéki megrendelések utánvéttel.

visszaélésről számol be, elsősorban a kiseneyi polgármester egy lapkiadási panamájáról. Marzesca igazságügyminiszter ígéretet tesz, hogy a vizsgálatot a legsigorubbán lefolytatják és ha a primár bűnössége bizonyosodik, úgy meg fogják büntetni.

Óriási vihar a Fekete-tengeren

Bukarest, nov. 25. A Fekete-tengeren óriási vihar dühöng. A Severin és Durosztro nevű hajókról három napja nem érkezik hír. A többi hajóknak sikerült kikötésbe menekülnie. A kikötőkben a rakodási munkák is szűnetelnek. Ezzel kapcsolatban az államvasutak igazgatósága jelenti, hogy a Bukarest—Konstanca vonalat újból átadták a forgalomnak. A vonatok a fővárosba 10—15 pernyi késéssel érkeznek.

Egy francia bank csődje. Párisból jelentik: A Banque du Crédit Foncier Francais kezdte meg Franciaországban a bankcsődök sorozatát. A hatósági vizsgálat folyamán folyóiratban dolgozókra jötték rá. Egy a bank nantesi fiókja már a csőd nyilvánossága előtt minden butorát eladta. A fiók helyiségében csak százmillió márkát és huszonöt pezétát találtak.

Enyhítés az amerikai bevándorlási törvényen. Washingtonból jelentik: Az amerikai központi bevándorlási hivatal utasította a konzulátusokat, hogy azoknak az Amerikába bevándorolni akaróknak, akiknek az amerikai vizumjuk az új bevándorlási törvény életbelépésekor meg volt és csak az új kulcs értelmében utasították őket vissza, a konzulátusok soronkívüli vizumot adjanak. A rendelkezés Joseph Barondess, az amerikai zsidók szövetsége alelnökének köszönhető, aki tiltakozott a vizumot kapott bevándorlók visszaküldés ellen.

Tokióban tüntettek az új amerikai bevándorlási törvény ellen. Tokióból jelentik: Az európai államok „ismeretlen katonájának” példájára itt ma leplezték le az „ismeretlen hazafi” sziemlékét. Az ismeretlen hazafi nem a háboru alatt elcsúszott katoná, hanem egy polgármester, aki a szerelmes amerikai bevándorlási törvény megszavazása hírének hallatára harakirit követelt el. A sziemlék leplezése után tüntetés volt a nagykövetség előtt.

A londoni patkányirtó hét eredménye. Londonból jelentik: A „People” nevű lap felhívására Anglia lakossága patkányirtó hetet rendezett. A hét végén a statisztikai hivatalnak felmutatott megölt patkányok meghaladja a húszmilliót. A gabonában amtyg sem nagyon gazdag Angliának a patkányok főcsapása.

Egy nagyváradi bankigazgató lemondott az állásáról, mert nem tudott lakáshoz jutni. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi Egyesült Bank olasz igazgatója, Annio Capra, beadta lemondását és megvált állásától. Annio Capra egy évvel ezelőtt került Nagyváradra, ahol a banknál elfoglalta igazgatói állását. Az olasz igazgató egy évben keresztül próbált lakáshoz jutni, ami két ízben sikerült is neki, de mind a két lakást a hatóságok elrekválták és az igazgató megunt a sok lakáskálvária és elhatározta lemondását. Ugy hirdik, hogy a kitűnő pénzembert nem hagyják végérvényesen távozni, mert a Romcomit-érdekeltség, amelynek kebelébe az Egyesült Bank is tartozik, Annio Caprát egyik marosvásárhelyi bankházához nevezte ki. Az Egyesült Banknál január elsejétől nyugdíjazni fogják dr. Rezső Mór vezérigazgató helyettesét, aki már huszonöt év óta áll a bank szolgálatában.

„Magyarság” Szombaton jelenik meg a „Magyarság” címen Olajos Domokos politikai hetilapja. Az új lap bátorhangú, minden párton és klikken felülálló programmal óhajt a közönség elé lépni, egyetlen szempontból vezetve: megvédeni a magyarság érdekeit külső és belső ellenségeitől. A demokrácia jelszavát írta zászlójára Olajos Domokos új lapja, mely a legjobb erdélyi újságírók gárdájával maga körül hívós és komoly szószólója lesz az erdélyi magyarságnak.

A pápa hat hófehér lova. Budapestről jelentik: A napokban egy olasz bizottság járta végig az ország nagyobb ménessét, hogy hat hófehér lovat keressenek a pápa számára. A lovakon nem volt szabad egyetlen kis foltnak lennie. A ménessékben azonban ilyen állatot nem lehetett találni, végre azonban Eszterházy gróf istállóiban megtalálták a folt nélküli hat fehér lovat, amelyért a bizottság óriási vételárát fizetett. A lovakat Olaszországba vitték, a Vatikán istállóiba. Az 1925. szent évben az ünnepek alkalmával ezeket fogják be a pápa fogatába.

hátsági zsidóság
arton Ernő.
sak a forrás meg-
egyedévre 240 lei,
lei.

manns. Korunk Heiermanns, egy sposban hatvanhat. Heiermanns, származott, az prezentánusa volt. a naturalizmus század kilencvenes s színekkel megírt esőbb drámáival ággal. Első műve több kiadást ért ársádsalom nagy s valószínűséggel. t működése szín- viszonyok tanul- megírta azoknak a a közegészségügy l voltak Berlin zdtá a kórházak b témái a hollandi s leginkább ebből to”, „Ahasvér”, „Parancsolat” című adokon is sikerrel Reményi nevű szemek című drá- kraut játszotta a Az utóbbi évek- t és teljes vissza-

nyarország ujja-
„Times” hosszabb újjáépítésével és dmények megha- t is. A magyar ziv gazdálkodással

Bukarestből je- a „Aurora”, irányított, beszün- ár régóta anyagi a legnagyobb erő- Egy időben az adósú románság a oly gyöngye volt, sitáni a lap meg- kiadóhivatali költ- jövedelmét eszel dőbi időben a lap e kellett szűntetni.

ti az új osztrák külügyminiszter nyilatkozatában rmány politikája pel politikájával, ennyi nagyhata- sztrák kormány a népszövetség- dot Ausztriának.

rgyalása. Buda- mai főtárgyalk- hajlandó vallani versenyfárgyal- yatádi ezekről is a bizottság fel- okokat, Nagyatádi tságnak, csöngé- zülés szerint be- ette, hogy Haller Nagyatádi ekkor erembe küldte és csompészeti az egtelen tanu val- epta halasztották. eptésre a kistiszt- minimumot kért. gyminiszternél teg- nek egy küldöttség pénzügyminiszter, ába tartozó tiszt- s létminimumban iszter a küldöttség választ.

KÖZGAZDASÁG

Rövidesen telő alá kerül a Magyar Földgáz r.t. nacionalizálása

A berni pénzcsoport megállapodásra jutott a bukaresti érdekcsoporttal Az új érdekképviselet megszabásu terveket akar megvalósítani

(Cluj-Kolozsvár, november 25 Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentették annakidején, hogy a Magyar Földgáz részvénytársaság nacionalizálása körül nagy harcok keletkeztek a kormány és a részvénytársaság külföldi érdekcsoportjai között. Nagy gondot okozott a kormánynek az, hogy a Magyar Földgáz részv. társ. érdekelt egy berni pénzcsoport képviselte, amelynek tagjai mint semleges alattvalók elzárkóztak a kormány ama kívánása elől, hogy a részvénytársaság vezetésének többségét egy román pénzcsoportból álló bizottságnak engedje át. Már ugy látszott, hogy a megindult tárgyalások nem fognak eredményre vezetni és a nacionalizálás csak erőszakos rendszabályokkal lesz keresztülvihető, ami viszont keletkezett diplomáciai eljárást idézett volna elő.

A kormány intervenciójára nem régiben tárgyalást indított a berni pénzcsoporttal a bukaresti Industrial Romaneasca de Gasmetan vezetősége. Az új alapokon megindított tárgyalások illetékes helyen nyert értesülésünk szerint eredményre vezettek és rövidesen telő alá kerül a Magyar Földgáz r.t. végleges nacionalizálása.

Hatálytalannították a medgyesi gyárépületek rekvirálását. Medgyesről jelentik: Megírta annak idején, hogy az agrártörvény medgyesi végrehajtóbizottsága elrendelte a Vitrometan, Westerművek, a Czitrom és Keresz féle börgyár és a medgyesi üvegyár beépített telkeinek elrekvirálását. Felebbesés folytán az ügyet a napokban tárgyalta a felebbviteli agrárbizottság és a rekvirálási határozatot hatályon kívül helyezte. Itt említjük meg, hogy a borszei üvegyár telkét ugyancsak mentesítették a rekvirálás alól. A telken a már megkezdett építkezéseket, Kolener vezérigazgató kijelentése szerint, aki egyébként vezetője a medgyesi üvegyárnak is, tavaszra befejezik és a gyár már 1925 ben megkezdí működését.

A dicsőszentmártoni nitrogéngyár nacionalizálásának ügye. Dicsőszentmártonból jelentik: A nitrogéngyár nacionalizálását végrehajtó műszaki bizottság, Zaharia professzor vezetése alatt megállapította a nacionalizálás végrehajtásának módjait. A gyárhoz beadott jelentésből kitűnik, hogy a végleges átvétel már jövő év elején megtörténik, igen kedvező feltételek mellett.

A vajdasági gazdasági kongresszus programja. Ujvidékről jelentik: Az e hó 23 án megtartott vajdasági kongresszuson részletesen tárgyalták azokat a fontos gazdasági kérdéseket, melyek az egész jugoszláviai kereskedő- és iparostársadalmat közvetlenül érdeklik. A kongresszust főleg azért hívták össze, mert kereskedői körökből egyre több panasz hangzott el amiatt, hogy míg a kereskedők az állami terhek nagy részét viselik, ezzel szemben a gazdasági politika irányításába alig van befolyásuk. A kongresszuson az ujvidéki Lloyd elnöke: Miroszlavjevics Lázár hangsúlyozta, hogy eljött az ideje annak, hogy a nagy terheket viselő kereskedők szervezkedjenek. A vajdasági kereskedőtársadalom el van szánva arra, hogy a gazdasági kongresszusokat mindaddig megtartja periódikusan a Vajdaság városában, míg az anomáliák teljesen meg nem szűnnek és a gazdasági válságban javulás nem áll be. A kongressz-

nalizálás. A megállapodás lényege az, hogy a vezetés többsége az Industrial Romaneasca kezébe kerül és az állam 30 százalékos arányban fog rész venni a vezetésben. Az új társulat vezérigazgatója gyanánt C. I. Motas mérnök, országgyűlési képviselő van kiszemelve.

Az ilyen módon megoldást nyert Magyar Földgáz r.t. nacionalizálásáról, az ipari életben azt remélik, hogy rövidesen meg fognak szűni azok a bizonytalanságok, amelyek eddig a földgázárak megállapítása körül mutatkoztak. Ezek a bizonytalanságok különösen az ipari életben hatottak báránt, mert teljesen lehetetlenné tették a pontos kalkulációt. Az új érdekeltség egyebézt messzeszó tervehet akar megvalósítani és ezek között elsősorban a marosvásárhelyi földgáz bevezetést akarja keresztülvinni. A társaságnak ez az elhatározása élénk örömet kellett a marosvásárhelyi nagyiparosok körében, mert a múltban hiába folytattak küzdelmet ennek elérésére, mert a régi vezetőség nem honorálta az ipari körök kívánását és minduntalan elhárította a földgáznak Marosvásárhelyre való bevezetését.

szus alatt részletesen tárgyalták a hitelkérdést, a vámpolitikai irányát és főleg rámutattak az előadók arra, hogy az összes kereskedői és iparos-szövetségeknek egy központi egyesületben kell tömörülniök. Egyhangulag állást foglalt a kongresszus a valuták és devizák korlátozásának eltörlése, az áru eredetéről szóló igazolványok végleges eltörlése mellett. Határozatilag követelte a kongresszus a Szabadka-Budapest Bécs Prága-Berlin közti telefonvonal létesítését, az állampolgárok utlevél-vizumozásának megkönnyítését, az idegen munkások behozatalának rendezését. Szóba került a kongresszuson az 1925-ik évben Szabadkán rendezendő mezőgazdasági és gyáripari országos kiállításnak ügye is.

A mai valutapiac

A mai napon nagyarányu üzletmenet fejlődött ki a devizapiacra. A kínálat teljesen kielégítette a keresletet. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 365-370, magyar korona 390-400, cseh korona 5-85-5-95 francia frank 10-40-10-50, svájci frank 38-70-38-70, dollár 195-196-00, angol font 910-917, olasz lira 8-70-8-75.

Valutapiac november 25-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1040, Berlin ---, London 910, Newyork 196-00, Róma 855, Zürich 88-00, Bécs 27-25, Prága 595, Budapest ---.

Bukarest. Valuták: Napoleon 740 ---, márika 46-00, leva 133, török lira 105, font sterling 905, francia frank 10-70, svájci frank 37-00, olasz lira 860, drachma 320, dinár 260 ---, dollár 193-50, leagyal márika 35-00, osztrák korona 27-00, magyar korona 24-00, cseh korona 570.

Bécs. Nyitás --- Zürich: Berlin 123-50-123-50, Amsterdam 308-40-308-40, Newyork 518-25-518-25, London 3396-25-3396-25, Páris 2745-00-2745-00, Milano 2245-00-2245-00, Prága 1560-00-1560-00, Budapest 69-50-69-50, Belgrád 755-00-755-00, Bukarest 270-00-270-00, Varsó 100-100, Bécs 73-00-73-00.

Párisi előtőzsdé: Bukarest 9-85.

Bécsi marhavásár. (Saborsky és Fiai cég jelentése.) A mai bécsi marhavásárra felhajtás volt 2762 darab. Ebből Románia 188-at szállított. Az élőmarha ára 1000-1500 kronával olcsóbbodott.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönycim: Saborskysöhne
Wien - Élőállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. - Husküldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

Mindenkit érdekel!

Siessen, hogy női- és férficipő szükségletét még idejekorán

Lloyd 2836

féláron

szerezze be

AU PRINTEMPS

áruházban, Str. Memorandului 11.

Mig a készlet tart:

Zsák

Zsinog

SAVAS DEZSO
TIMISOARA

Kötél

Fogad ragyogni fog, mint a nap-sugár,

Ha Farmodont fogkrémet használ Sz. Aladár.

Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár rendkívül leszállított árakkal

„LA CORSO”

női divataruházban Cluj, Piata Unirei (Főtér) 17

maradékok

minden elfogadható árban árusítottak!

Szörme és fonalfestés!

Ösziruhákat és bármilyen kelmét a legjobban fest és tisztít "KRISTÁLY" KELMEFESTŐ-GYÁR CLUJ

Szörme és fonalfestés

Divatos nőikabátok végleges kiárusítása

mélyen leszállított, minden elfogadható áron. URANIA ÁRUHÁZ, Uránia-mozgóval szemben. (Sirocco 166)

Cluj Cal. Reg. Ferdinand 34

Gyermekekét,

hogy meg ne fázzék, saját lakásán, speciális lámpájával lefényképezi, karácsonyi nagytáskákat olcsón vállal

Gárdy Imre, Str. Saguna 20. (v. Bartha Miklós u.) Cluj. - Telefon 7-28.

SZIN

Groza...
adás oper...
ban. Ekkor...
lépése (a...
kell utaz...
játézik a...
Pillangóh...
A címszer...
oper-ház...
primadonn...
A hozzult...
Bethely, I...

Á-vác...
színpadon...
jött, az A...
olyan nép...
összes ed...
Nyári szí...
csináltak...
színház...
sikeresen...
valóságga...
bemutató...
kööség...
Ebből s r...
jósolt-tó...
ben fogna...
külösége...
gyen az...
pedig ez...
az ni. Mi...
sorozatos...
maradni...
igazgató...
lesz: Cs...
jegyeit is...
Gyere...
atán a le...
Gyere be...
kerülni a...
Bős-ével...
nyász is v...

Telma...
színház...
áttel tart...
mányi E...
Spanyolor...
ahol a l...
kritikus a...
nagyobbja...
toikus f...
a művész...
a közönsé...
ben, Páris...
gyobb vé...
Budapest...
estélyei a...
tsnak. A...
meg s je...
táranál.

Szerda: Pi...
káva...
roza...
Östörtök: ...
Dajk...
Pren...
Sor...
Péntek: A...
bérle...
Szombat d...
tábo...
Gers...
olcsó...
keze...
Sor...
Szombat es...
árak...
Vasárnap d...
seny...

I...
Te...
...

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Színházi Iroda közleménye

Grozavescu Tiron Silvia, Rózsa Il. Parádés opera-előadás lesz szerdán a magyar színházban. Ekkor lesz ugyanis a Grozavescu bucsufölépése (a művésznők már másnap egyenesen Wiesbe kel utaznia), mert szombaton már a Hofoper-on játézik a Mascagni dirigálá a mellett. Bucsujául a Pillangóhisszonyt Pinteron hadnagyát választotta. A címszerepet vendégként Tiron Silvia a bucaresti operaház ragyogó szopránja és ragyogó tehetségű primadonnája fogja énekelni. Suzuki Rózsa Il. lesz. A bouzult Virág Lajos a többi szerepeket pedig Rathely, Kőszegi, Berci Jung fogják énekelni.

Árvácska Az utolsó főpróbák folynak már a színpadon teljes díszletezéssel Zerkovitz új operájától, az Árvácskától. Budapesten rövid idő alatt olyan népszerű lett az Árvácska, hogy leverte az összes eddigi rekordot. Százszor adták a fővárosi Nyári színházban s 100 előadás után új premiert csináltak belőle a legelőbb budapesti operett színházban a Királysínházban. Ennek a paratlan sikernek a kiejde is elhatott, mert a közönség valóságos lázas kíváncsisággal várja az Árvácska bemutatását. A pénzürt állandóan ostromolja a kövönység, az Árvácska előadásaira szóló jegyekért. Ebből s rendkívüli érdeklődésből ítélve előre megjósolható, hogy a hat első előadás jegyei elővételben fognak elkeln. A színház azon iparkodik, hogy külsőségeken, kiállításban is igazi meglepetsegyet az Árvácska előadására. A hálás szerepeket pedig az operett e yttés legíváltjait fogják játszani. Minthogy biztosra vehető hogy az Árvácska sorozatos előadásokén fog hosszú ideig műsoron maradni, minden szerepet kétfően osztott ki az igazgatóknak s így az Árvácskának két premierje lesz: Csütörtökön és kedden. A keddi premier jegyeit is meglehet már most váltani.

Gyere be rózsám délután. Vasárnap délután a levidámabb francia operettek egyike a Gyere be rózsám fog mérsékelt helyárral színterkerülni a főszerepekben Zöldhelyi Annával, Erányi Bősével, Tornyai Terival, Dajka Margittal, Bánász Istvánnal, Ihász Aladással, Tompa Béával.

Telmányi Emil hangversenye a magyar színházban. Vasárnap délelőtt tíz órai kezdéssel tartja egyetlen hegedűhangversenyét Telmányi Emil a magyar színházban. Most is egy Spanyolorsági hangversenykörutól érkezik Erdélybe ahol a legnagyobb madridi napilap az Espagna kritikus a következőket írja róla: A nagyok legnagyobbjai közé tartozik. Perzselő hűv, szinte diaabolikus fascináló erő e adúl ki a játékból. Az a művész ő akinek rögtön megvan a contactusa a közönséggel. De egyformán ünneplik őt Berlinben, Párisban, Londonban és amerika minden nagyobb városában New-Yorktól San Franciskoig. Budapesten Dohányvilá tartott sorozatos szonátastélyei a legmagasabb zenei élvezetek közé számítnak. A hangversenyt premier helyárral tartják meg s jegyek már most válthatók a színház pénztáránál.

A MAGYAR SZÍNHÁZ ÚJVI MŰSORA
Szerda: Pillangóhisszony. (Grozavescu vendégjátékával. Emel helyárral. Bérletszűnetben. Sorozatszám: 143.)

Csütörtök: Árvácska. (Operett-ujdonság először. Dajka Il., Erenyivel, Tompával, Ihással, Izsóval. Premier helyárral. Premier bérlet 20. szám. Sorozatszám: 144.)

Péntek: Árvácska. (2-adszor. Rendes helyárral. Napi bérlet 37. sz. A. Sorozatszám: 144.)

Szombat d. u. 1/24-kor: Csokonai. Szegény Zsuzsi a táborzásokor. A tihanyi Echohoz. Csokonai halála, Gerse Du Malheaux. (Harmadik ifjúsági előadás ocsó helyárral. Csokonai Vitéz Mihály emlékeztére. Bovez-tó előadást Kovács Dezső tart. Sorozatszám: 146)

Szombat este 8-kor: Árvácska: (3-adszor. Rendes helyárral. Napi bérlet 38. sz. B. Sorozatszám: 147.)
Vasárnap d. e. 1/11-kor Telmányi Emil hegedűhangversenye. (Premier helyárral. Sorozatszám: 147.)

Vasárnap d. u. fél 4-kor: Gyere be rózsám. (Operett ujdonság 8-adszor. Mérsékelt helyárral. Sorozatszám: 149.)

Vasárnap este 8-kor: Árvácska. (4-adszor. Bérletszűnetben. Premier helyárral. Sorozatszám: 150)
Hétfő: Árvácska. (5-öd-ször. Bérletszűnetben. Rendes Sorozatszám: 151.)

Kedd: Árvácska. (6-adszor. Második bemutató előadás Dajka Margitta, Neményi Teri, Flattával. Bérletszűnetben. Leővegyvel. Premier helyárral. Premier bérlet 21. sz. Sorozatszám: 152.)

MOZGÓK MŰSORA

Select mozgó. Szerda, november 26. Premier. *A kis bohóc*, Jackie Coogan kalendjai a cirkuszban, 6 felvonásban. Főszerepben Jackie Coogan.

Urania mozgó. Szerda november 23. Premier. *A két és fél jomádár*. Regényes történet, 6 felvonásban. Főszerepben Hero és Zaru.

Apollo-Mozgó. Szerda, november 26. *A sátán helytartó a. II. rész. Pokol a földön.* Főszerepben Harry Piel.

A világ legnagyobb hegedűművészei sorában első helyen áll Telmányi Emil. Egyetlen hangversenye a Magyar Színházban lesz vasárnap, november hó 30-án délelőtt fél 11 órakor.

SPORT

A marosvásárhelyi sportszövetség megtartotta ezévi közgyűlését

Az új tisztikar (Targumures Marosvásárhely, november 25. Az *Uj Kelet tudósítójától*.) A marosvásárhelyi Comitetul Regional vasárnap tartotta ezévi közgyűlést dr. Groza Viktor elnök vezetésénél. Dr. Groza elnök megnyitó beszédében visszajelentést vetett az egyesületek múlt évi működésére és megállapította, hogy amíg az uszó-, atlétika- és tornaszakosztályban orvondetes fejlődést tapasztal, sajnálatos látja a futballszakosztály hanyatlását. A futballszakosztályra vonatkozó jelentésnél rendkívül heves jelenetek játszódtak le.

Rusn főtisztár szintén szomorúan regisztrálta, hogy Marosvásárhely sportja a múlt, de különösen az azelőtti években jóval a mai felett állott. Többek hozzájárulása után a tisztikar megválasztására került sor, amelynek során elnöknek ismét Groza Viktor dr.-t választották meg, a Rusn főtisztári állást visszlépése folytán egyelőre betöltetlenül hagyják.

Tisztségbe létek: dr. Kabdebo Kálmán, Nagy Jenő Sasics Marton, Perheica Oliver, és dr. Ursache. Szövetségi kapitány Rodu Simon főhadnagy. A pénzügyi bizottság tagjai: Perheica Oliver, Csonka, Nuriđány József és Mikula Szever. Uszószakosztály: dr. Tarnovszky Jenő, atlétikai szakosztály: Nagy Jenő, tenniszszakosztály: Gyulai Pal, téli sport szakosztály: Boros Tótor, labdarúgó szakosztály: Pasera Simon, feyelmi bizottság tagjai: Rusn Viktor, Scharer József, Petrusca és dr. Engeloerg.

A lemergi Pogon Bécsben. A Pogon, amely tudvalevőleg, amint azt a tegnapi számunkban közöltük, tavasszal Romániában turát akar lebonyolítani, a jövő hónap 7-ikén és 8-ikán Bécsben vendégszerepel. Az első nap a Simmeringgel, a másodika nap pedig a Hakoah-val játszik.

A KKE új korcsolyapályája előreláthatólag december első napjain fog megnyitni a Magyar utcán (Calea Victoriei) református templom mögötti kertben. Az egyesület kényelmes korcsolyapavillont épített melegedő helyiségekkel és büfével. Évi bérletjegyek már válthatók a következő helyeken: Nagy Atám Concordia-banház (Fóter 8. szám), Hirstfeld S. (Jókai utca) és Marcinkievitz Ignác Str. Regina Maria (Deák Ferenc utca) üdületben. Évi bérlet felnőtteknek 350 lej, gyermekeknek 14 évig 200 lej. Gyermekeknek a kor igazolandó.

KARÁCSONYI NAGYVÁSÁR MEGKEZDÖDÖTT

SZABÓ JENŐ

női divatkülönlegességek áruházában Cluj, Cal. Reg. Ferd. 5. TELEFONSZÁM 4-79.

Izrael & Co.

szücs és szőrmedivatáruháza Cluj, Calea Victoriei No 2.

Tekintse meg szőrmedivat ujdonságainkat!

Bundák, boák, nappa bőrkabátok és gyermekbundákból nagy választék.

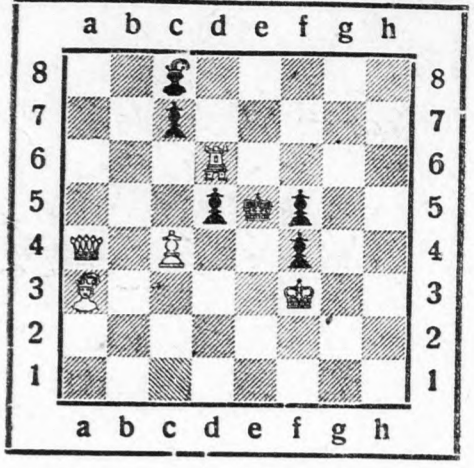
november 26
Saborsky és Fia
Románia 188 at
-1500 koroná.
Fiai cég
Saborsky József
demények címe:
Grossmarkthalle.
Lloyd 2836
MPS
dului 11.
Közlés
a nap-
számlás
agy
yi
r
kal
30''
an
17
k
ban
k!
és
és
34
Bartha
on 7-28.

SAKK

Rovatvezető: Dr. BRÓDY MIKLÓS

7. sz. feladvány

Dr. Lasker Emanuel-től. (Checkmate 1903)
Sötét: Ke5 Fc8, gyál: c7, d5, f4, f5, (6).

Világos: Kt3 V.4, Bc6, Fc3, gyál: c4 (5).
Világos indul és a 3ik lépésre mattot ad.

Megfejtés

A november 7. és közölt Scheel-féle (5. sz.) feladvány megfejtése:

- 1. d2-d3 1. Bc4xe5 (A)
- 2. Bc5-c6+ 2. Kc6-f5
- 3. Hd5-c7#

A)

- 1. . . . 1. B2-c5 (B)
- 2. d3xe4 2. B5xd5 (vagy Bxa5)
- 3. e4xc5# (vagy H#)

B)

- 1. . . . 1. Bc4-c4 (C)
- 2. Bc5-c5 2. t. sz.
- 3. H#

C)

- 1. . . . 1. Bc4-d4
- 2. Bc5-c6+ 2. Kxe5 (6 v. Bc6)
- 3. e5-c6# (H#)

Helyesen f jötték meg: Gsener Adolf, Löwy Judo (Cluj), G. Lábber, L. J. S. (C. cinnesi), Gopal (Satmar), Reenberg David (Oradea-Mare), Dones István (Arad)

A 4. számú feladvány helyes megfejtését pótló leg beküldték még: Borabás Sándor (Cluj) Gopal (Satmar) és Lunden Hermán (Oradea-Mare).

Szerkesztői üzenetek

G. (Satmar) 2 lépéses feladvány, mely különböz nem is korrekt, még mindig nem tui meg mértékű ket.

W. L. (Margitho) és Dr. V. I. (Arad). Az 5. sz. feladvány beakidott meg, f jesse helytelen.

4. sz. játszma.

(Aj. chin-védelem)

Az ideai new-yorki mesterverseny egyik legerősebb játszmája volt a következő, melyet az ex-világmester finom manőverekkel és pompás technikával vitt győzelemre a hiváló magyar mesterrel szemben.

Vil.: Marcey	Sötét: Dr. Lasker
1. e4-H6	16. K1-Hc4
2. H3-c5	17. Hc3-F4
3. f5-Hc7	18. V2-B8
4. d4-c6	19. Vd3-H6
5. H2-c5	20. f5(?) - Hxf5
6. e3-H6	21. Hx5-Fc6!
7. f4-F7	22. Fxf5-xf5
8. Hf3-00	23. Hf4-B4!
9. e3-xc4	24. V3+-Kc8
10. cxd4-H6	25. H4-Hxd4
11. Fb3-Fd7	26. Vh3-Bc2!
12. 00-Bc8	27. e6-Fc6
13. e4-t6!	28. Hf3-c6
14. e1x6-Fxf6	29. H6-Hxe6
15. g5-Fc7	30. Fxb6-Bh4
- Világos feleltet.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3-4, vastag betűvel 6 lej. Legtöbb apróhirdetés 30 lej, al átkeresőknek 30% kedvezmény

Páskasütő -pek transzmissio G-zustele motorral felzerelve -hódó Érték-lődni és megte-intentebet Kohn Salamonnál. Oradea-Mare, Str. Tace Jone-cu (Körös u.) 37. 8172

Angol, aemet, román, magyar elsőrangú kereskedelmi levelező, könyvelő egyetemi végzettséggel és kitűnő referenciákkal állását változtatni óhajtja. Megkeresés: „Vidéki városba” jellegre a kiadóba

Jogvégezett zsidó fiatalember

Közgazdasági és kereskedelmi ismeretekkel, valamint kitűnő összeköttetésekkel rendelkezik. Ajánlatos fizetés és munkakör megjelölésével kérvényesítőkben „Ünálló” jellegűe „Bánat” nirl pirodába Teme-vár. Piata Libertatiú ké e nek. 8185

litkári vagyehoz hasonló állást keres.

Közgazdasági és kereskedelmi ismeretekkel, valamint kitűnő összeköttetésekkel rendelkezik. Ajánlatos fizetés és munkakör megjelölésével kérvényesítőkben „Ünálló” jellegűe „Bánat” nirl pirodába Teme-vár. Piata Libertatiú ké e nek. 8185

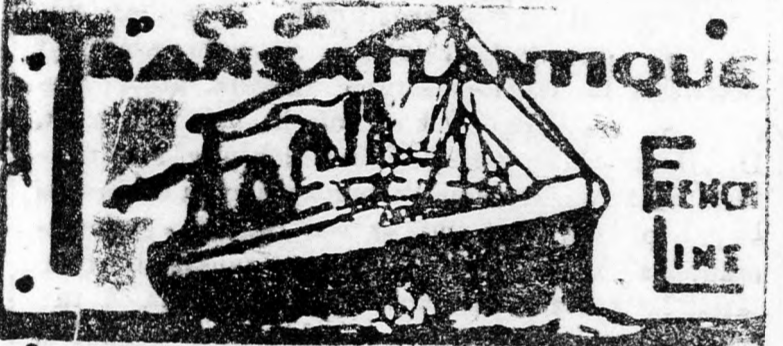
Lakást kaphatnak kóser kosztal intedig-nis fiatal-emberek. Cím a kiadóban.

Elad k: seprükötő gépek, seprűnyelék, kőszőrű, do, do kalyha, ruhaszéreny, ágy, őrösztal, hegedű, Pallas lexikon, A műveltség könyvtára, Saphir művei Wintner, Str. Maloasa (Kőmalajja) 23. 8166

Izes kóser koszt jutányos áron kapható óvvezgy Szi agyinnal. Farkas-u 12.

Üzlet, szoba, konvha, bu r al azonnal átadó jutányos áron: Cím a kiadóban 8190

Orth. kóser peszach-lisztet elkészítő masinok adjanak be ajánlat t három vaggon egy-éges prima lisztre, a kiölő i arány megje ő e e mel ett. Cluj aut orth. izr. hitő szség. (Str. Dubalarilor 1)

Személyposta — Gőzhajók

Havre és Szt.-Nazaire-ból
Cuba és Mexiko
New-York és Canada-ba.

Felvilágosítások és jegyek:

„SARNIA”-nál

Bucuresti,
Pasagiul Comedia

GALVANI

A LEGJOBB ELEM

Gyártja: GALVANI-gyár Timisoara

Hirdessen az Uj Keletben!

A LEGJOBBAK

OTTOGAGEL

TEASÜTEMENYEI

Radica Nyomda- és Kézdővállalat R.-T. nyomda Cluj, Strada Baran L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.

Szilva

aszal, zsákos és ladás — kapható
Léb Fivőrek cégnél
Cluj, Telefon 471.

Értesítjük tisztelt vevőinket, hogy
bőrüzletünket megnagyobbítva
Piața Mihai Viteazul 13. szám alól 16. szám alá helyezzük át. Raktaron tartunk szil- és eiföldi bőrtöket és talpokat a legolcsóbb napi áron.
Szíves pártfogást kér:
Grünfeld és Rosenberg

S. Eisenstädter

szűcs és szőrmeárúház

Mode de Paris

Telefon: **CLUJ** Táviratelm: szám: 768. **MODEPELZ.**

PIAȚA UNIRII No. 12.

Szűcs és szőrmeárúház
figyelmébe

Angro osztály:

Calea Victoriei 2. Telef. 724.

Fiók:

Timisoara, Szentgyörgy-tér 1. szám
Telefon: 23-01.

Alba-Iulia, Calea Regele Ferdinand 4.

„Rador” No 1320

Érjük mindenütt **Pierre önbortváló kész** a felülmúlhatatlan Valóságos gyönyörűség. Vevő ac-lezuste keverve Darabja 8 lej. Központ: Bukaresti. Str. Donici 1. Rudolf Musse No 100

Raglanok, Ulsterek!

Szántó és Komlós

Cluj, Satu Mare
Arad Piața Unirii 14.

Karlsbadból közvetlen importált
porcellán és Steingut-edények
éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések, csiszolt préselt és huvtó üvegarak, lámpaárak, demyohn, gyógy-szer és befőttesüvegek legelőnyösebben beszerezhetők:
Ausländer Lajosnál Cluj
Piața M. Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39. Telefon 964

Szerkesztői hivatal
Cluj-Kolozs L. Pop. (Bra Telefon: S és kiadóh Ze. N. Sz. A kéziratok szerkesztős zsendők. Kéz adunk

1924. november

Ki a

Minden van a magy ságról, a fé bölcsességrő dék izléséne A környeze től és lelki a legjobban tűzbe a f n jobban. Vol erő volt a hátorásg lel vsz csel'o. Némely orsz a legjobban ban, vagy a vannak orsz delmi trükk ket. Voltak istenes, jáni az elismerés teknek és g lő és a mi csőt b, ki a A mode nagyon meg ki fele ford egyseztien minden nap zatolat, he legnagyobb kor lesz vég dődik meg a gytznék-e M va.ódi.e a 2 hogy a Z. I kikötöt, ve leszevazta já déről, ami véleményyt. A nek, az rend és rendszerin latára.

Vajjon mi a legjobban e legfontosabb nek, miről be bet az ember egyik bukares pályadíjat tűz a máodik d a kisebb n gy díj nem arra író Romániáb szerezte a leg nem arra ki ijesztő gyerme vagy milyen forgalom meg lommal arra R benki volt Ro melyik volt a nyitván sokat díjat hitűzte, tassa le olvasó rájött arra, ho legjobban az e tünk centrum feksztünk le e amely az egész paasma, vagy Nem lényeg bukaresi laptá telenül nem eg panamák dsun maga a pályá hogy ez a vilá s hogy ezt a p ban, Romániáb